

NORSKE ARKITEKTKONKURRANSER

Utgitt av Norske arkitekters landsforbund på oppdrag av Stiklestad Nasjonale kultursenter

NR.
545
2022

Ill.: Team LPO/Asplan Viak/Gagarin

Parallelloppdrag FORMIDLINGSARENA STIKLESTAD

Norske arkitekters
landsforbund

Folkeliv foran kulturhuset. Foto: SNK

Friluftsgudstjeneste på Stiklestad 29. juli 1930. Foto: Alf Daling /SNK

INNLEDNING

Stiklestad har i snart tusen år vært et av de mest symbolsterke stedene i Norge. Olav Haraldssons fall i det berømte slaget 29. juli 1030 ble et brennpunkt i fortellingene om Norge. Siden den skjebnesvangre julidagen har utallige mennesker tatt turen til Stiklestad for å oppleve stedet hvor det skjedde. Slik ble slagstedet raskt både et symbolsted og et møtested – en arena som har betydd og fortsatt betyr enormt mye for et mangfold av mennesker fra fjern og nær.

I 2030 er det tusen år siden slaget på Stiklestad. Arbeidet med jubileet har pågått i flere år under overskriften «Nasjonaljubileet 2030 - Norge i tusen år». Forventningene er høye og mange av dem knytter seg til spørsmålet «Hvordan skal det se ut på Stiklestad i 2030?» Spørsmålet er like stort som det er viktig. Vi i Stiklestad Nasjonale Kultursenter har nærmet oss det ut fra følgende perspektiv: Hvordan videreutvikler vi slagstedet som et verdifullt symbolsted for vår tid? Hvordan sikrer vi at fremtidens Stiklestad blir et sted hvor fortellinger og mennesker møtes på en måte som bidrar til et livskraftig samfunn? Og: hvordan foredler vi den enestående kvaliteten at så mange mennesker kjenner at Stiklestad, det er også litt mitt?

Museet SNK kjennetegnes av sitt sterke fokus på samfunnsdialog. Nettopp derfor valgte vi formen parallelloppdrag da vi i fjor, sammen med Verdal kommune og i nært samarbeid med Trøndelag fylkeskommune, startet en ny fase i arbeidet med «Formidlingsarena Stiklestad», stedsutviklingsprosjektet med 2030 som siktemål. Oppdraget var ambisiøst: å skape et helhetlig konsept for slagstedet og symbolstedet Stiklestad ut fra et formidlingsperspektiv, inkludert etablering av ny hovedutstilling, oppgradering av hovedbygg og forbedring av infrastrukturen mellom stedets ulike formidlingsarenaer. Det var med en anelig mengde sommerfugler i magen vi sendte ut invitasjonen og ventet på mottakelsen.

Når parallelloppdraget nå er ferdigstilt, kan vi heldigvis trygt konkludere med følgende: engasjementet for Stiklestad er fortsatt brennende sterkt! Det har preget arbeidet til de to tverrfaglige teamene vi har hatt med oss, diskusjonen mellom medlemmene i vurderingskomitéen og ikke minst innspillene som har blitt gitt i de tre folkemøtene. Hjertelig takk til hver enkelt som har deltatt, lyttet og ytret – og slik bidratt til at vi sammen former fremtidens Stiklestad. Takket være dere har vi et solid og inspirerende fundament å bygge videre på. Mye arbeid gjenstår selvsagt, men: jeg gleder meg stort til den videre prosessen og til de mange, viktige samtalene på veien mot 2030!

Heidi Anett Øvergård Beistad
Direktør
Stiklestad Nasjonale Kultursenter

Heidi Anett Øvergård Beistad. Foto: Jens Kristian Vang

BAKGRUNN

I 2030 er det tusen år siden slaget på Stiklestad. Dette planlegges markert som et stortilt nasjonalt jubileum med overskriften Nasjonaljubileet 2030 – NORGE I TUSEN ÅR. Museet Stiklestad Nasjonale Kultursenter (SNK) har jobbet med prosjektet i en årrekke og fikk i statsbudsjettet for 2017 et særskilt ansvar for jubileet. Oppdraget ble bekreftet og forsterket med Hurdalsplattformen (2021) og i statsbudsjettet for 2022.

Det overordnede målet for jubileumsarbeidet er å skape et nasjonaljubileum som er kunnskapsbyggende, inkluderende og samtidsrelevant. Sosial bærekraft er en bærebjelke og samfunnsnytteambisjonen for jubileet er oppsummert som storslåtte opplevelser, meningsfulle møter og varige verdier.

SNK har to hovedperspektiver i jubileumsarbeidet:

- 1) Det nasjonale perspektivet med aktivitet i hele landet, blant annet gjennom et jubileumsnettverk og en jubileumsstafett som strekker seg fra 2021-2030.
- 2) Det interne perspektivet som innebærer utviklingen i avdelingene i museumsfellesskapet SNK, deriblant den stedlige utviklingen på Stiklestad.

For ytterligere informasjon om Nasjonaljubileet 2030, se: www.norgeitusenaa.no

Parallelloppdraget Formidlingsarena Stiklestad knytter seg til det andre av de to jubileumsperspektivene, nærmere bestemt stedsutviklingen på Stiklestad. Det er både store forventninger om og et stort behov for utvikling av og på Stiklestad frem mot 2030. For SNK som et moderne museum med et særskilt fokus på samfunnsdialog, er det svært viktig at denne utviklingen rammes inn av et formidlingsperspektiv. Parallelloppdragets hovedfokus er derfor å skape et helhetlig konsept for slagstedet og symbolstedet Stiklestad ut fra et formidlingsperspektiv.

Oppdraget består av to hovedoppgaver: 1) å skape et helhetlig formidlingsgrep for hele Stiklestadorrådet og 2) plassering og bygningsmessig utforming av ny hovedutstilling som en del av det helhetlige formidlingsgrepet. Infrastruktur mellom Stiklestads mange ulike formidlingsarenaer står også sentralt.

TEAM

UTVALGTE ARKITEKTTEAM

TEAM LPO/ASPLAN VIAK/ GAGARIN

- LPO
- Asplan Viak
- GAGARIN
- Creative Technology
- Vill Energi
- DIFK Dip.-Ing. Florian Korsche AS

TEAM PIR II

- Pir II
- Jarl Holstad
- Light Bureau
- Kulturteknikk AS

Utgitt av Norske arkitekters landsforbund på oppdrag av Stiklestad Nasjonale kultursenter og Verdal Kommune.

Verdal
kommune

Trøndelag
fylkeskommune

BYLIV
SENTERET

Norske arkitekters
landsforbund

VURDERINGSKOMITEEN

Teamene sine forslag fra parallelloppdraget er gjennomgått av en vurderingsgruppe med følgende sammensetting:

Pål Sverre Fikse

Ordfører Verdal kommune

Børge Lund

Administrativ leder Sør-Innherad kirkelige fellesråd

Bård Frydenlund

Direktør Eidsvoll 1814

Birgitta Fossum

Direktør Saemien Sijte

Petra Sestak

Reiselivssjef Trøndelag reiseliv

Tore Svartås

Medlem Spelnemda

Frida M. Berg

Elev Verdal videregående skole 3 STB

Gunhild Kvistad

Fagansvarlig plan og byggesak, Verdal kommune

Heike Scmidtco

Seniorarkitekt seksjon kulturminner Trøndelag fylkeskommune

Heidi Anett Øvergård Beistad

Direktør SNK

Ingegerd Eggen

Avdelingssjef Stiklestad og prosjektansvarlig Formidlingsarena Stiklestad

Borghild Lundebø

Prosjektleder 2030 SNK og prosjektleder Formidlingsarena Stiklestad

Måns Davidson

Norske Arkitekters Landsforbund Leder Vurderingskomiteen

KORT OM PARALLELLOPPDRAGET

Parallelloppdrag er en åpen prosess hvor flere konsulentteam arbeider parallelt med å se på utviklingsmulighetene i et område.

Parallelloppdraget ble lyst ut 17.08.2021 med tidsfrist for forespørsel om deltakelse 13.09.2021. Det kom det inn 12 tilbud fra ulike konsulentteam hvorav 2 ble valgt ut til å delta. Teamenes arbeid pågikk høsten 2021 og våren 2022 med ferdigstilt rapport i juni 2022.

Olsokdagene på Stiklestad. Foto: SNK

MÅL OG AMBISJONER

Stiklestad som symbolsted tematiserer hvordan Norge har blitt formet av stat, kirke, monarki, rettsvesen, arbeidsliv, folkeliv og kultur gjennom tusen år. Stiklestad som formidlingsarena er derfor et viktig anlegg for hele landet. Vårt mål er at det tusenårige slag- og symbolstedet skal utvikles som en verdifull og relevant arena for vår tid. Stiklestad skal styrkes som formidlingsarena og møteplass og SNK som et moderne museum. Utviklingen skal gi varig verdiskaping for stedet Stiklestad og skal ha et grunnleggende fokus på samfunnsnytte.

- Stiklestad skal være en betydningsfull møteplass og arena for samfunnsdialog med plass for samfunnets mange stemmer.
- SNK skal frem mot Nasjonaljubileet 2030 synliggjøre slagstedet som Stiklestad sin unike kvalitet og videreutvikle Stiklestad som nasjonalt symbolsted. Dette innebærer både en helhetlig utvikling av området samt etablering av ny hovedutstilling hvor slagstedet og tusenårstanken ligger til grunn.
- Det nye anlegget skal fremstå innovativt og kvalitetspreget. Anlegget skal ivareta samfunnets nåværende og fremtidige behov som et verdifullt og samtidsrelevant symbolsted.
- Arbeidet skal bygge på forståelse av samskaping som en styrke og bidra til varig verdiskaping og merverdi for alle samarbeidspartnere. På denne måten skal SNK sitt oppdrag inn i fremtiden styrkes. Arbeidet skal derfor forankres lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Foto: SNK

Foto: SNK

Rytterstatuen som er utformet av Dyre Vaa, ble reist i 1973 og står i spelamfiet. Foto: SNK

EKSISTERENDE SITUASJON

Stiklestad og Verdal

Stiklestad ligger i Verdal kommune i Trøndelag fylke, 4 km øst for kommunesenteret Verdalsøra. Det bor i underkant av 15 000 personer i Verdal Kommune (2020).

Stiklestad befinner seg i et ruralt område preget av landbruk og spredt bebyggelse.

Landskapet er frodig og relativt flatt og bølgende. Området består av gammel havbunn og det har gått flere kvikkleireras opp gjennom historien. Stiklestadområdet med kirke, hovedbygning for SNK og historiske byggverk skiller seg ut fra de omkringliggende gårdene og nyere boligstrukturene.

Stiklestadområdet

Museumsvirksomheten på Stiklestad er spredt utover et relativt stort område. De viktigste elementene nås likevel innenfor 5 minutters gange (400 m) fra ankomstpunkt.

1. Stiklestad kirke bygd ca. 1180 over stedet hvor Olav falt.
2. Olavshaugen med Olavsstøtta – stedet hvor tradisjonen forteller at Olavs lik ble lagt i skjul etter slaget.

3. St. Olavs kapell – katolsk kapell reist i 1930.
4. Hellige Olavs kapell – russisk ortodokst kapell reist i 2014.
5. Hovedbygningen «Kulturhuset» som ble bygd i 1992, samt Stiklestad Hotell – bygd som en utvidelse av kulturhuset i 2007.
6. Grøntområdet mellom kirkene og kulturhuset Det opprinnelige landskapet er endret av leirras.
7. Middelaldergården Stiklastadir med langhus og gjesteloft.
8. Friluftsmuseet som består av ca. 30 bygninger. Korsådalsbekken renner gjennom området.
9. Spelamfiet bestående av friluftsscene og publikumsamfi. Arena for Spelet om Heilag Olav som har vært spilt siden 1954.
10. Rytterstatue Olav til hest, av billedhugger Dyre Vaa, reist i 1973
11. Blomsterkorset– et blomsterbed utformet som Verdal kommunes våpenskjold består av om lag 3000 blomster.
12. Parkering i forkant av kirkegården.

Oversikt over området. Illustrasjon fra programmet

Kulturhuset på Stiklestad og Stiklestad Hotell. Foto: SNK

Middelaldergården Stiklastadir. Foto: SNK

Friluftsmuseet. Foto: SNK

Middelaldergården Stiklastadir. Foto: SNK

Kulturhus/hovedbygning og hotell

Kulturhuset på Stiklestad ble bygd i 1992, og Stiklestad Hotell ble bygd som en utvidelse på kulturhuset i 2007. Jens Petter Askim har vært arkitekt både for kulturhus og hotellpåbygg. Bygget er oppført i plaststøpt betong og trepanel. Bygget er inspirert av vikingtidens langhus med parallelle takkonstruksjoner omsluttet av en skjoldform. Hovedanlegget er det dominerende bygget og skiller seg fra øvrige bygninger på området i skala og stil.

SNKs virksomhet har endret seg betydelig siden 1992 og det er store endringer i rombehov, funksjoner og logistikk. Husets alder medfører også et stort behov for vedlikehold/restaurering.

Bygningskomplekset inneholder utstillinger, konferansesal og møterom, blackbox, auditorium, kjøkken, restaurant, 56 overnattingsrom samt kontorfasiliteter. Borggården er en 1800 m² åpen «utendørs» arena med skrått gulv og takoverbygg. Totalt areal 8080 m² (inklusive borggård). Det er et mindre gjenstandsmagasin i bygget i dag. I tillegg disponeres eksterne bygninger. Bygget har 3 etasjer og bildet til høyre viser 1. etasje med messaniner.

Middelaldergården Stiklastadir

Middelaldergården Stiklastadir er en helårlig arena for formidling av vendepunktet 1030, hvor publikum kommer tett på Olavs egen tid. Gården er under oppbygging og består av langhus fra vikingtid samt gjesteloft, fjøs/stall fra middelalder. Anlegget brukes i dag til levende formidling til skoleklasser, studenter, turister og til kurs-/konferansegjester. Fokuset i formidlingen er å skape en helhetlig opplevelse med tidsriktige bygg og omgivelser, kostymer, mat og formidling av håndverk. Det legges vekt på å formidle en personnær og engasjerende historie som knyttes opp til større fortellinger om samfunnets utvikling.

Friluftsmuseet

Friluftsmuseet består av ca. 30 bygninger, de fleste fra 1700 og 1800 tallet. Korsådalsbekken renner gjennom området. Friluftsmuseet er brukt til mangfoldig museumsvirksomhet, med særskilt fokus på levende formidling og brede samfunnsfortellinger, og er også populært som rekreasjonsområde for lokalbefolkningen og som forestillingsarena for lokale teaterlag. Et hovedarrangement er «Jul igjen» hvor hele området tas i bruk. I museets åpningstider i sommersesong og under «Jul igjen» er området billetteret.

Spelamfiet og Spelet om Heilag Olav. Foto: SNK

Olsokdagene på Stiklestad. Foto: SNK

Spelamfiet og Spelet om Heilag Olav. Foto: SNK

Olsokdagene på Stiklestad. Foto: SNK

Spelamfiet og Spelet om Heilag Olav

Spelamfiet er arena for Spelet om Heilag Olav. Spelet tematiserer flere sider ved kjernehistorien om Olav. Spelet har vært vist siden 1954 og har status som «Alle spels mor». SNK er produsent av spelet, som settes opp med profesjonelle aktører i tett samarbeid med lokale krefter, inkludert et omfattende frivillighetsapparat. Publikum er lokalt, regionalt og nasjonalt, med noen internasjonale innslag. Antall besøkende i et normalår er ca 10.000 – 15.000. Amfiet har plass til ca 5500 gjester. Spelet har utviklet seg som en institusjon for Verdals befolkning. Et stort frivillighetsapparat på nærmere 500 personer deltar hvert år under gjennomføringen av Olsokdagene og Spelet.

Olsokdagene på Stiklestad

Kulturfestivalen Olsokdagene på Stiklestad foregår hver sommer rundt olsok. Spelet om Heilag Olav står sentralt. Olsokdagens helhetlige profil knytter seg til SNKs ambisjon om å videreutvikle Stiklestad som arena for bred samfunnsdialog. Festivalen kjennetegnes derfor at et omfattende program under overskriften Talerstolen Stiklestad. Talerstolen tar utgangspunkt i Stiklestads lange tradisjon som et sted for meningsbrytninger og gir denne et nåtidig innhold gjennom å invitere et bredt

spekter av samfunnsstemmer til å rette søkelyset mot både historiske spørsmål og dagsaktuelle temaer. I tillegg inkluderer Olsokdagene konserter, utstillinger, formidlingstilbud og kulturopplevelser for besøkende i alle aldre

De tre kirkene

Det finnes i dag tre kirkebygg på Stiklestad. Disse representerer de tre kirkesamfunnene som har en tilknytning til olavsarven: Stiklestad kirke og Den norske kirke, St. Olavs kapell og Den katolske kirke og Hellige Olav kapell og den russisk-ortodokse kirke. Dette gir et unikt grunnlag til å tematisere den økumeniske siden av olavsarven.

Stiklestad kirke ble reist på midten av 1100-tallet og er en langkirke i stein. Den skal ha blitt oppført der Olav Haraldsson falt. Det ble utført en omfattende restaurering av kirken til 900-årsjubileet i 1930. Grundige arkeologiske undersøkelser er derimot ikke foretatt, så man vet lite om kirkens eldste historie.

Det katolske kapellet St. Olavs kapell ble reist av den katolske kirkes menighet til jubileet i 1930 med bidrag blant annet fra Sigrid Undset

St. Olavs kapell. Foto: SNK

Stiklestad kirke. Foto: SNK

Hellige Olavs kapell. Foto: SNK

Det russisk-ortodokse kapellet Hellige Olavs kapell ble reist av Hellige Annas menighet i 2014. Kapeller er planlagt utvidet med et klokketårn.

Olavshaugen

Olavshaugen er stedet hvor kong Olavs lik etter tradisjonen ble lagt i et skur natta etter slaget. Mye tyder på at det har stått et minnesmerke på haugen allerede fra middelalderen av.

Det første monumentet som er kjent, var et trekors med et jernkors på toppen. Dette ble fjernet i 1710 og erstattet med et nytt minnesmerke i gråstein med det originale jernkorset på toppen. Den nåværende Olavsstøtta ble reist i 1807, men i 1944 ble Olavsstøtta demontert og erstattet av et monumentalt anlegg reist av Nasjonal Samling. Dette ble demontert og delvis nedgravd i 1945. Den gamle Olavsstøtta ble hentet og satt opp på samme sted, og der står den fortsatt.

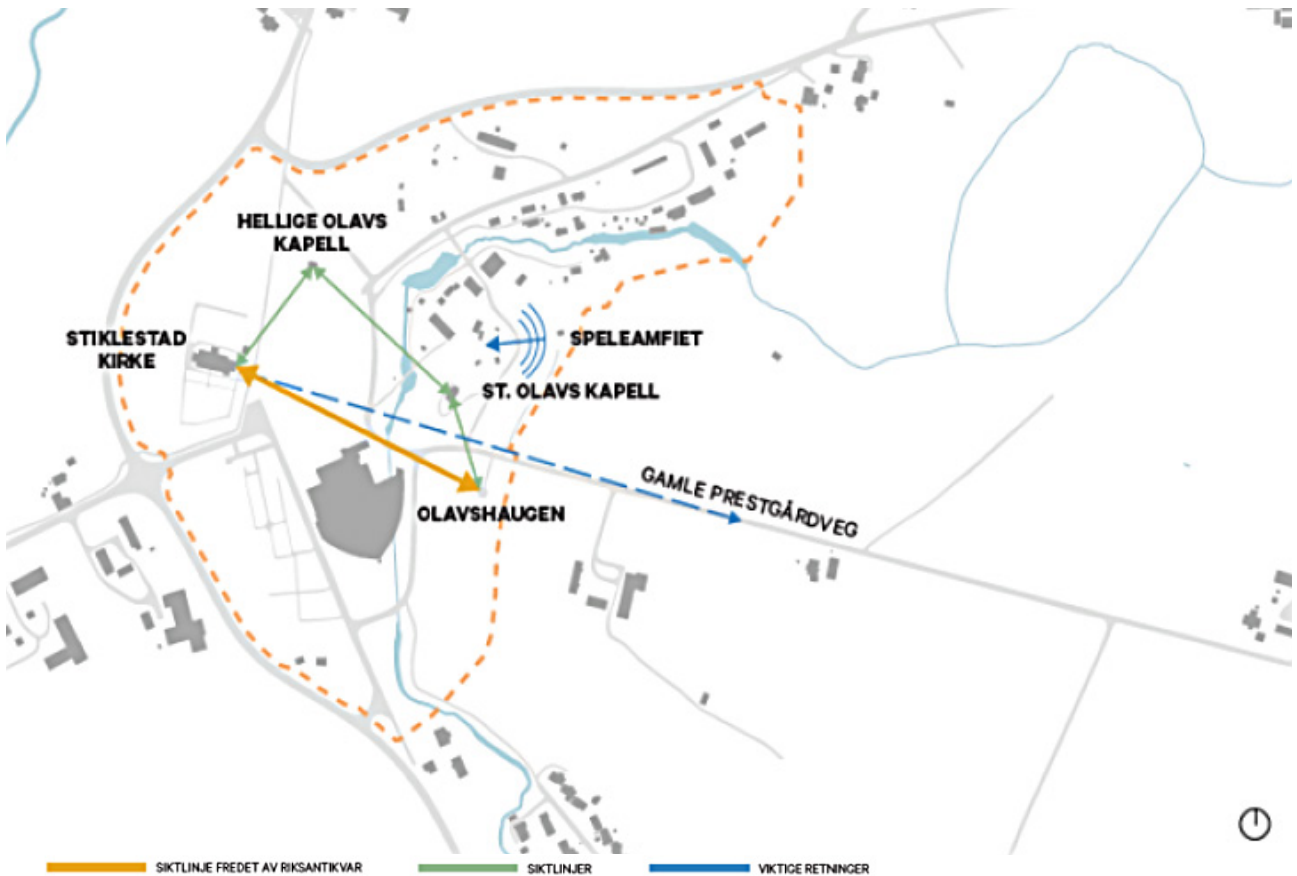
Ved siden av kirken er dette dermed det mest symbolmettede sted på Stiklestad. Olavshaugen eies av Fortidsminneforeningen.

Olavstøtta fra 1807. Foto: SNK

Stiklestad allé

Siktakser og linjer

UTFORDRINGENE SOM SKULLE VURDERES I PARALLELLOPPDRAGET

Området som helhet

Stedet Stiklestad er preget av et stort mangfold. Mangfoldet er både knyttet til historiene til stedet, mangfold i virksomheten til SNK og mangfoldet av alle grupperingene lokalt, regionalt og nasjonalt som har eierskap til Stiklestad. De ulike arenaene på Stiklestad er ressurser for å formidle dette mangfoldet. I dag har dette mangfoldet et fragmentert uttrykk. Stiklestad behøver en tydeligere helhetlig profil når det gjelder estetikk, logistikk og formidling. På denne måten vil SNK kunne forene nyskaping med eksisterende kvaliteter og ta ut stedets fulle potensial.

Hovedutstilling

Dagens hovedutstilling er fra 1992 og trenger fornyelse og utvida perspektiv. Dette gjelder både historiene om selve slaget, olavsarvens brede virkningshistorie nasjonalt og internasjonalt og stedets Stiklestads særegne symbolposisjon gjennom snart tusen år. Gjesteundersøkelser viser at museet scorer lavt på utstillinger og digital formidling.

Ankomsten

Ankomsten er anslaget for opplevelsen. I dag oppleves ankomsten til Stiklestad som et antikklimaks. Den vakre bjørkealléen som leder de besøkende fram, avsluttes i et svært utydelig landskap uten et godt blikkfang. Det må derfor gjøres et grep for å markere ankomsten slik at det skapes en tydelig forståelse av at «Nå har vi kommet frem» og en forsterket forventning av at dette vil bli en stor opplevelse.

Hovedbygning/kulturhus

Hovedbygningen har i dag et inngangsparti som oppfattes utydelig og man opplever at bygningen har en manglende dialog med det omkringliggende landskapet. Bygningen sto ferdig i 1992 og har generelt behov for oppgradering.

Det store tomrommet

Grøntområdet mellom Stiklestad kirke, hovedbygningen, Olavshaugen og friluftsmuseet er et sentralpunkt i området, men oppleves i dag som et tomrom. Anleggets akser og siktlinjer fra sentralpunktet er ikke tydelige. Siktaksen mellom Stiklestad kirke og Olavsstøtta/

Olavshaugen er av Riksantikvaren påpekt som viktig for forståelsen av stedet og det skal ikke plasseres bygg som hindrer denne siktaksen.

Olavshaugen/Olavsstøtten

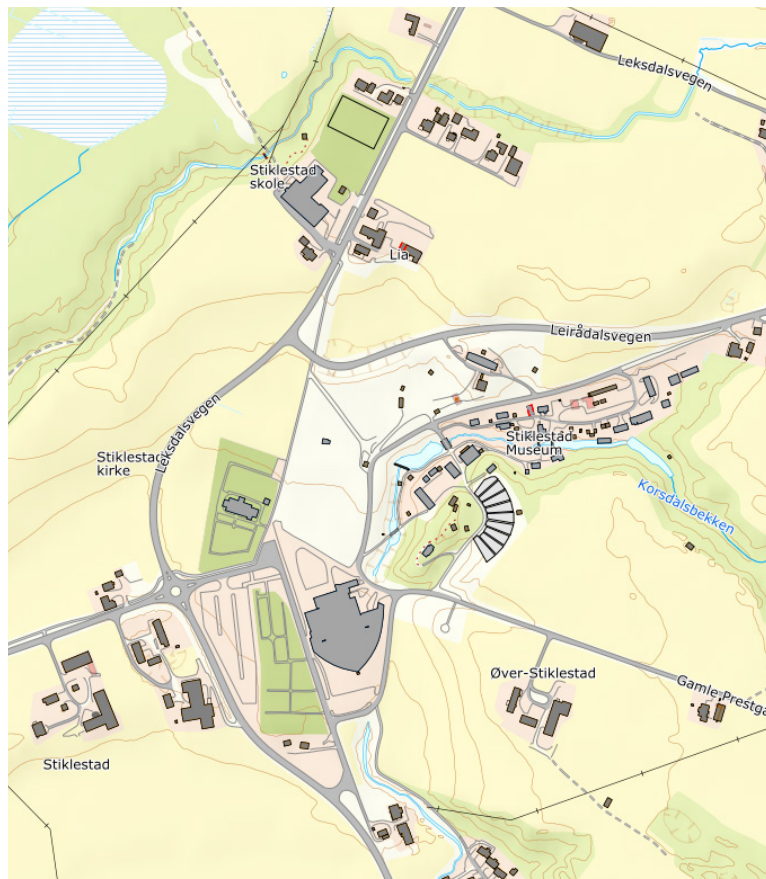
Olavshaugen er et svært viktig formidlingspunkt som i dag har et stort uforløst formidlingspotensial.

Gjenstandsmagasinet

Dagens lagringssituasjon for museumsgjenstander er spredt og lite tilfredsstillende.

Logistikk

Det er uklare bevegelsesmønstre mellom de ulike formidlingsstedene. Ganglinjene i anlegget er ikke åpenbare, og det fortoner seg langt å gå. Det vil være viktig å fokusere på tilgjengelighet og universell utforming i det videre arbeid.

Stiklestad. Ill. Norgeskart

OPPGAVEN

1. **Utvikling av virksomheten på Stiklestad skal ses i et helhetlig formidlings-, landskaps- og logistikkperspektiv og bidra til å styrke helhetsopplevelsen av Stiklestad.**
2. **Utviklingen skal løfte stedet Stiklestads særegne kvaliteter. Dette skal ta utgangspunkt i historiene om Stiklestad som slagsted, og stedets påfølgende særegne symbolposisjon både som formidlingsarena, minnested og møteplass gjennom snart tusen år.**
3. **Utviklingen skal bidra til å styrke SNK sin identitet som et moderne museum i et lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv.**
4. **Utviklingen skal beskrive et overordnet konsept som ser punkt a) og b) i sammenheng:**
 - a. Uteområde: En helhetlig utvikling for området med utgangspunkt i en helhetlig formidlings-, landskaps- og logistikktilnærming.
 - b. Hovedbygning/kulturhus:
 - i. Hovedgrep for etablering av ny hovedutstilling på Stiklestad hvor slagstedet og tusenårstanken ligger til grunn for konseptet. Hovedutstillingen kan plasseres i nytt eller eksisterende bygg. Arealkrav ca. 1000 m².
 - ii. Forbedret og forsterket inngangsparti som skaper dialog med det omkringliggende landskapet.
 - iii. Gjenstandsmagasin tilpasset SNK's behov for lagringskapasitet ca 600 m². Dette ønskes sentralt plassert slik at magasinet kan fungere som utgangspunkt for formidling.
 - iv. Rehabilitering og utnyttelse av eksisterende kulturhus/ hovedbygning for å sikre bedre romfunksjoner, logistikk og mulighet for digitale formidlings- og kommunikasjonsløsninger for museumsvirksomheten.

Det forventes at løsningene svarer på fremtidige krav til bærekraft både sosialt, miljømessig og økonomisk samt universell utforming.

MEDVIRKNING OG PROSESS

Oppstartsseminar

Oppstartsseminar for parallelloppdraget ble holdt 27.-28. oktober 2021. Både arkitektteam, prosjektgruppe, styringsgruppe, vurderingskomite, fylkeskommunale og statlige kulturminnemyndigheter var til stede på seminaret. På første dag ble SNKs ambisjoner, formidlingsgrunnlag for utvikling av Stiklestad samt hovedutfordringer presentert og det ble gjennomført en befaring på området og i kulturhuset.

På dag 2 ble rammene for oppdraget presentert og arkitekt-teamene fikk anledning til å stille spørsmål for nærmere presisering av oppdraget som SNK ønsket løst. På kvelden på dag 1 ble det avholdt åpent folkemøte hvor arkitekt-teamene fikk presentere seg. Det ble videre gjennomført gruppearbeid hvor deltakerne fikk gi innspill til arkitekt-teamene. Det var ca. 100 deltakere og stort engasjement. Innspillene ble oppsummert og har fungert som grunnlag for arkitekt-teamene i prosessen.

Midtveisseminar

Midtveisseminaret ble på grunn av smittevernsituasjonen avholdt digitalt den 13. januar 2022. Både arkitektteam, prosjektgruppe, styringsgruppe, vurderingskomite, fylkeskommunale og statlige kulturminnemyndigheter

deltok på seminaret. Her presenterte arkitekt-teamene sine foreløpige forslag og det var anledning til å stille spørsmål for avklaringer. Det var videre satt av tid til å fokusere på kulturvern-perspektivet knyttet til forslagene med innlegg fra kulturvernmyndighetene.

14. januar 2022 hadde vurderingskomiteen eget møte hvor forslagene ble diskutert og hvor man utformet hovedmomenter for tilbakemelding til arkitekt-teamene med tanke på hvordan man ønsket at teamene skulle arbeide videre med sine forslag fram til sluttseminaret.

9. februar 2022 ble det gjennomført et åpent folkemøte, hvor arkitekt-teamene deltok digitalt med sine presentasjoner. På grunn av smittesituasjonen var deltakelsen på dette folkemøtet noe lavere enn på oppstartsseminaret, ca. 50 deltakere. Også her ble det gjennomført gruppearbeid hvor deltakerne fikk komme med tilbakemeldinger på de framlagte forslagene. Innspillene ble oppsummert og har fungert som grunnlag for arkitekt-teamene i prosessen.

Det ble etter midtveisseminaret og folkemøtet utformet et tilbakemeldingsnotat med følgende føringer for teamene:

Team PIR presenterer under ett av seminarene. Foto: SNK

Fra seminar. Foto: SNK

Fra seminar. Foto: SNK

Vurderingskomitéen ønsker at Team LPO/Asplan Viak/Gagarin skal jobbe videre med hovedgrepet i landskapsrommet og videreutvikle det gode grepet for hele området. Videre vil vi at teamet arbeider videre med å utvikle en nedgravet løsning for hovedutstillingen, men med felles hovedinngang og mulighet for rundgang.

Vurderingskomitéen ønsker at team Pir2 skal jobbe videre med hovedgrepet i landskapsrommet og videreutvikle det gode grepet for hele området. Videre vil vi at teamet arbeider videre med en alternativ løsning for borggården som løser behovet for hovedutstilling, magasiner og hotellutvidelse på en annen måte.

Sluttseminar

Sluttseminar ble arrangert på Stiklestad 4-5. mai. Seminaret startet med at teamene presenterte sine forslag for vurderingskomitéen, prosjektgruppen, styringsgruppen, fylkeskommunale og statlige kulturminnemyndigheter. Etter hver presentasjon var det anledning til oppklarende spørsmål og den første programposten avsluttet med en åpen dialog og diskusjon rundt forslagene.

Etter en kort pause ble det avholdt et åpent folkemøte med ca 120 deltakere. Teamene presenterte forslagene på nytt i en forkortet versjon før det igjen var anledning å stille spørsmål og komme med innlegg til forslagene. Folkemøtet avsluttet med gruppearbeid rundt bordene hvor arbeidsoppgaven var å gi råd til vurderingskomitéen i den videre arbeidet.

Dagen etter ble det gjennomført et verksted med vurderingskomitéen hvor inntrykk fra den første dagen ble oppsummert og det ble arbeidet med å få fram et grunnlag for hvilke råd vurderingskomitéen ønsker å gi til styret i SNK etter avsluttet prosess.

Presentasjonene vil bli stilt ut på Stiklestad sommeren 2022.

Arkitektteamenes presentasjoner fra folkemøtet på sluttseminaret finnes på <https://stiklestad.no/sammen-former-vi-framtidens-stiklestad/>

I tillegg vil det sommeren 2022 settes opp en utstilling på Stiklestad som viser arkitektenes presentasjoner.

Oppsummering av teamets forslag. Se hele forslaget på <https://stiklestad.no/sammen-former-vi-framtidens-stiklestad/>

TEAM LPO/ASPLAN VIAK/GAGARIN STIKLESTAD 2030

TEAM

LPO

Margrethe B. Friis og
Alexander T. Rosseland

ASPLAN VIAK

Knut Bjørgum og Roy Anders Hesjedal

GAGARIN

Nils Wiberg og Bríet Friðbjörnsdóttir

VILL ENERGI

Per Jørgensen

DIFK DIPL.-ING. FLORIAN KORSCHÉ AS

CREATIVE TECHNOLOGY

Jørgen Damskau

HOVEDGREP

Å få enkeltelementene av arkitektur, landskap og historiske fragmenter til å danne en helhetlig fortelling om slagstedet Stiklestad

ANKOMST OG OMRÅDEUTFORMING

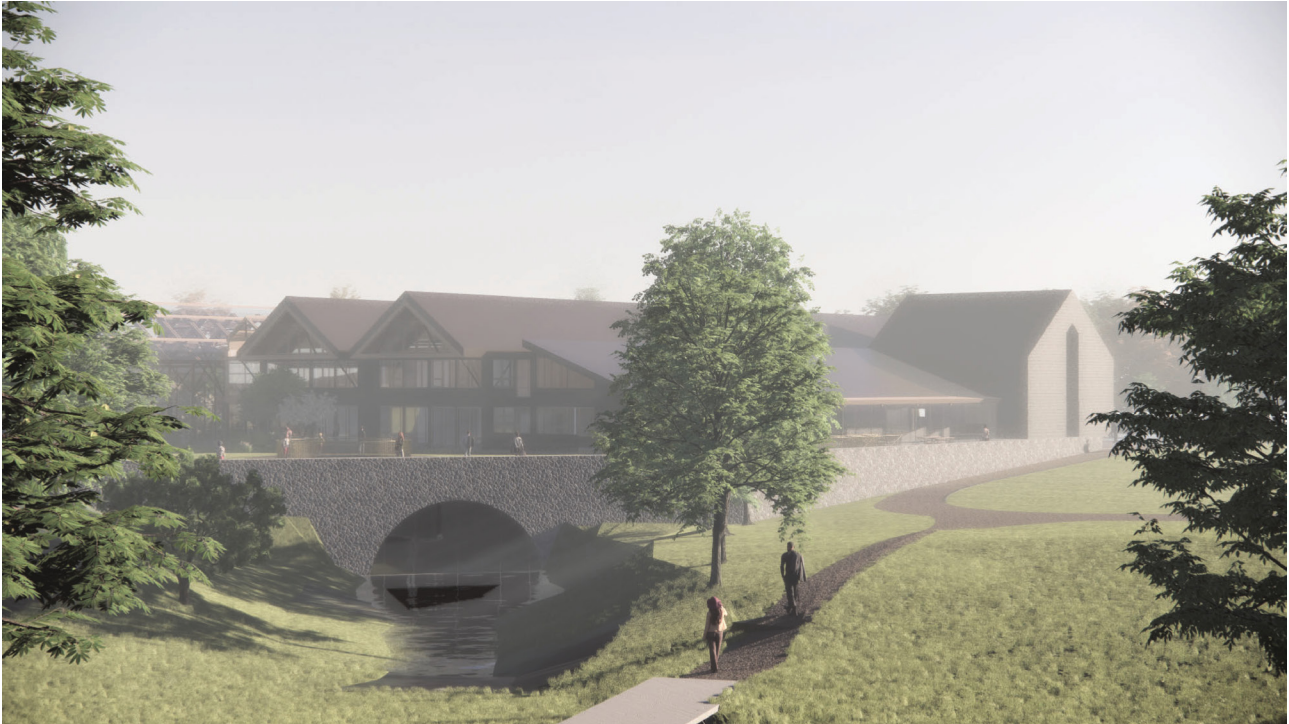
Ankomsten foreslås markert med en stor «O» for Olav, plassert i rundkjøringen som siktepunkt i siste del av alléen.

LPO/Asplan Viak/Gagarin foreslår å forme terrenget i et stort sirkulært landskapsgrep med Stiklestad kirke i sentrum for å løfte kirkas rolle som kulturminne og markør for slagstedet. Det bygges opp en beplantet voll med gangvei som rammer inn Stiklestadsletta. Stiklestadsletta kan være arena for skiftende aktiviteter og installasjoner.

Det foreslås en landskapsbro over Korsådalsbekken for å skape arealer til nedsenket hovedutstilling, skjermet varemottak og trafikksikker publikumsadkomst til spelarena og Olavshaugen.

HOVEDBYGNING

Adkomsten til hovedbygning foreslås utformet med et "portalbygg" kledd i brent spon, omkranset av et

lite vannspeil. Portalbygget gir formmessige assosiasjoner til kirkenes våpenhus.

Ny hovedutstilling foreslås nedsenket under den nye landskapsbroen og man møter nedgang til ny hovedutstilling med en gang man kommer inn i portalbygget.

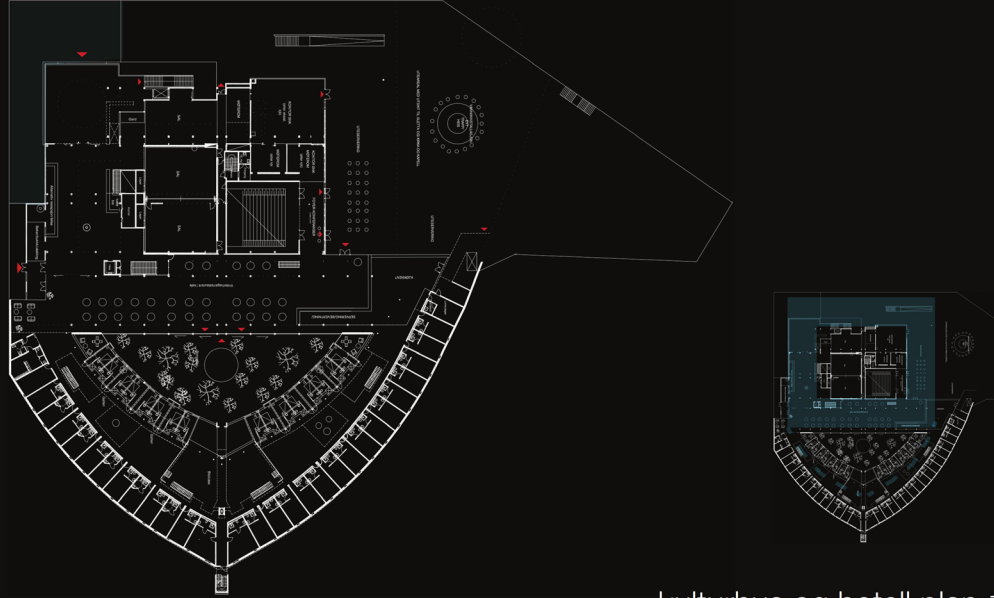
Resepsjon og konferansesaler ligger sentralt innenfor portalbygget, mens man foreslår å bygge om dagens borggård til en glassoverbygd vinterhage som skal fungere som kafe, restaurant og frokostsal.

Landskapsbroa over Korsådalsbekken og ny overbygd varegård vil skape bedre sammenheng mellom hovedbygningen, Olavshaugen og Stiklestadsetta

et vannfall som forbinder over og under i Olavsmuseet kan fange vær og regn og kan videreutvikles til en utgang til et vannspeil og til en stor spiraltrapp/heis opp til kanten av slagsletta

olavsmuseet

kulturhus og hotell plan 1

kulturhus og hotell er samordnet med Olavsmuseet, og det åpnes for en rundgang og flyt, - en helhet og oversikt som mangler i dag; gjennom foyer og vinterhage, og overgang til uteområde med kontakt og utsyn over landskapet

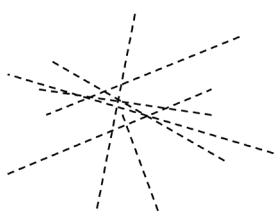
olavsmuseet

Det nye Olavsmuseet under ny landskapsbro - mellom dagens kulturhus og slagstedet - kobles til eks foyer og ny konferansesal

ANALYSE

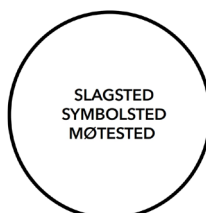

Alle veier fører til
Stiklestad...men hva fører de til?

Dagens situasjon er fragmentert og bærer preg av en hverdagslig utforming som er lite tilpasset natur- og kulturlandskapet.

«Å bære staur...»

KONSEPT

«O»

Stiklestadparken skal danne et felles rom rundt alle fortellinger, opplevelser og aktiviteter knyttet til Olavsarven der kirka og slagsletta er sentralpunktet i parken.

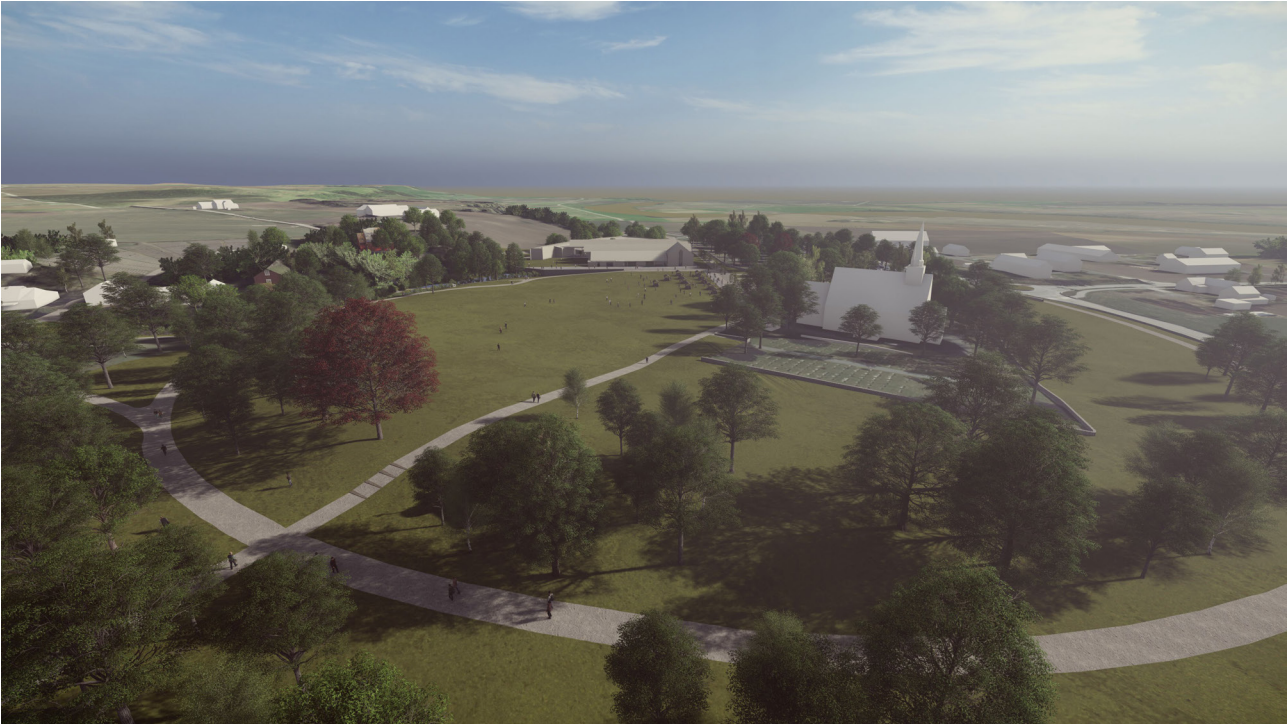
UTFORMING

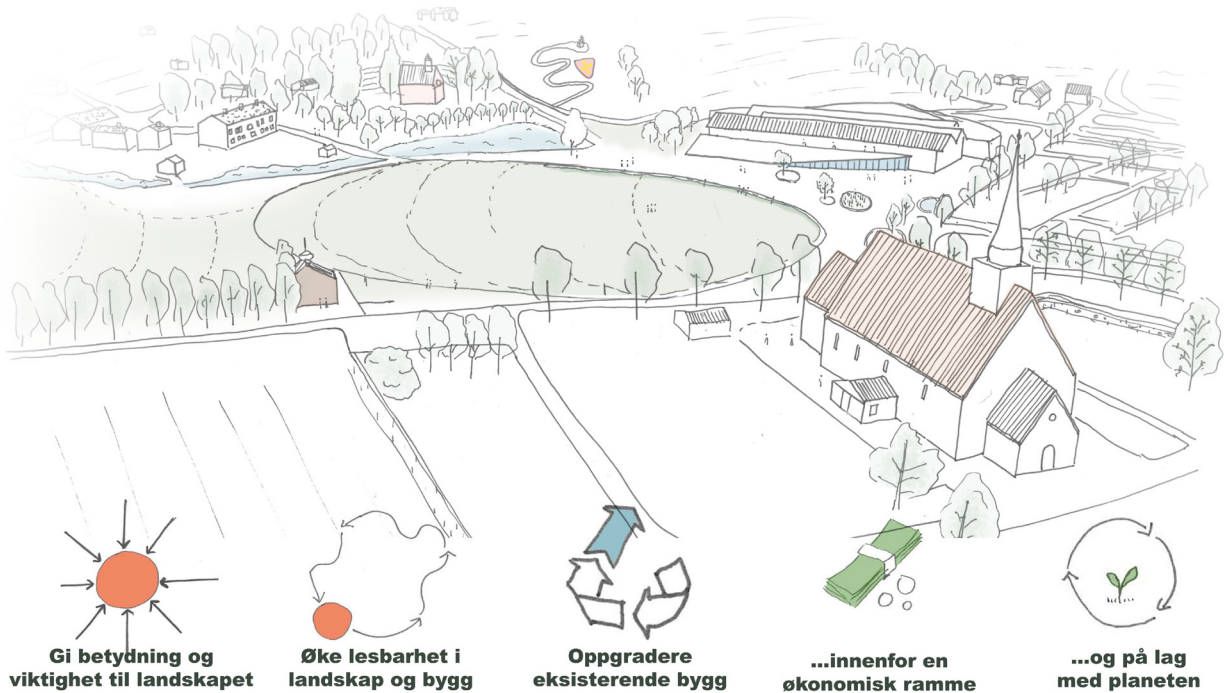
Der fortellinger møtes...

Vi vil gjenskape og avdekke det historiske landskapet og gi Stiklestad en helhetlig parkmessig utforming i et grønt kulturlandskap.

Oppsummering av teamets forslag. Se hele forslaget på <https://stiklestad.no/sammen-former-vi-framtidens-stiklestad/>

Gi betydning og viktighet til landskapet

Øke lesbarhet i landskap og bygg

Oppgradere eksisterende bygg

...innenfor en økonomisk ramme

...og på lag med planeten

TEAM PIR II STIKLESTAD 2030

TEAM

PIR II

Ola Hoem, Nina Marie Andersen, Ogmund Sørli, Christine Gjermo, Iben Rhode, Tørres Kjeka, Katarina Hammer, Ellen Reitan Inger-Lill Eikaas

JARL HOLSTAD

LIGHT BUREAU

Alexander Matthews, Arve Olsen Christina Haraldseth

KULTURTEKNIKK AS

Jens-Henrik Andersen

HOVEDGREP

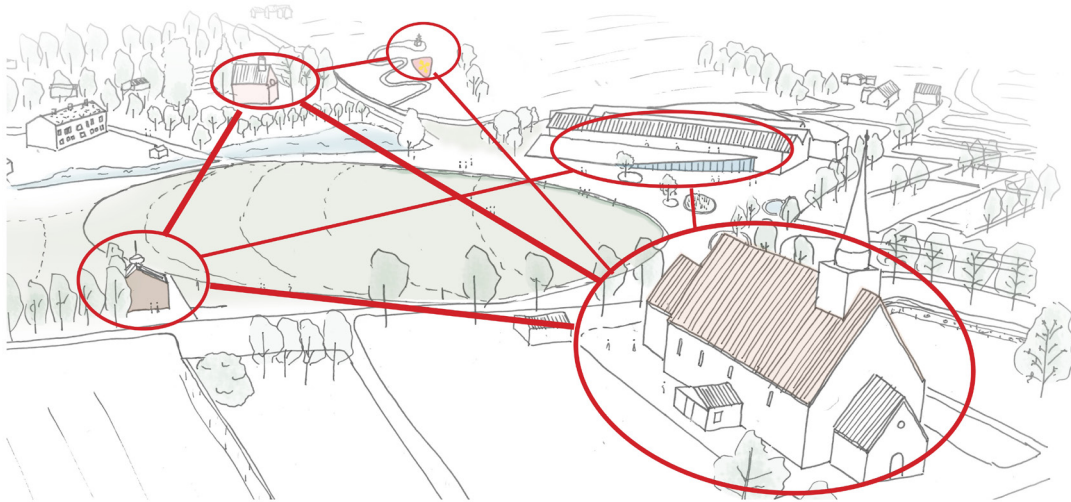
«Det å komme til Stiklestad skal bli en mer konsentrert og begripelig opplevelse. Oppmerksomhet, blick og føtter gis retning og fokus. Forslaget handler om å skape en stemning som hele området og anlegget skal utstråle, og skape følelser og forventning som utløses i møtet med slagstedet Stiklestad»

ANKOMST OG OMRÅDEUTFORMING

Teamet ønsker å gjøre området bilfritt og foreslår at ankomsten til området skjer gjennom en lund med oppstammede trær. Inne på området er det laget en presis sirkelformet terrengforming for å henspille på sletta som slagsted. En kant av stein rammer inn sletta, som kan være arena for skiftende aktiviteter og installasjoner. Mellom sletta og hovedbygget er det tenkt en «Olavsplass» med grusdekke, trær, urtehage og uteservering.

HOVEDBYGNING

«Hovedbygningen gis en ny enkel og elegant fasade som omkranser landskapsrommet sammen med kirkene og Olavstøtta. Vi ønsker å tilpasse bebyggelsen til omgivelsene og spille på lag med siktlinjer og landskapsrom samtidig som det etableres en ikonisk og åpen fasade mot sletta.»

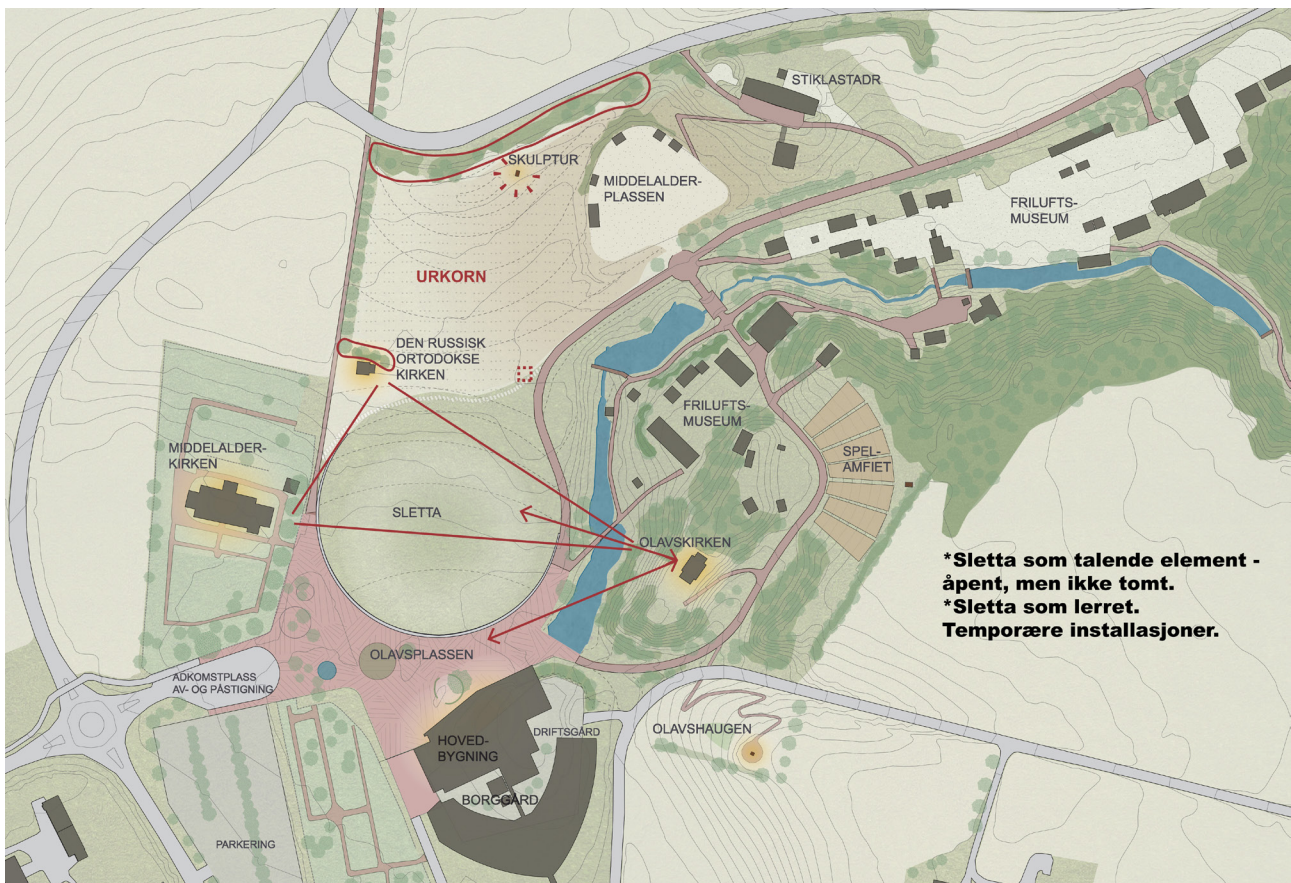
Man møter resepsjon og utstilling med en gang man kommer inn i bygget. Utstillingen er foreslått lagt over flere plan innenfor eksisterende bygning. Utstillingsarealene omfatter mange ulike rom, fra åpne med utsikt over sletta og kirka, til lukkede rom med kontroll på lys og sikkerhet.

Kafeen er plassert synlig og med direkte kontakt mot uteområdet. Skyvedører i fasaden gjør at skillet mellom ute og inne kan viskes bort på sommerstid og at serveringsarealet kan utvides betraktelig.

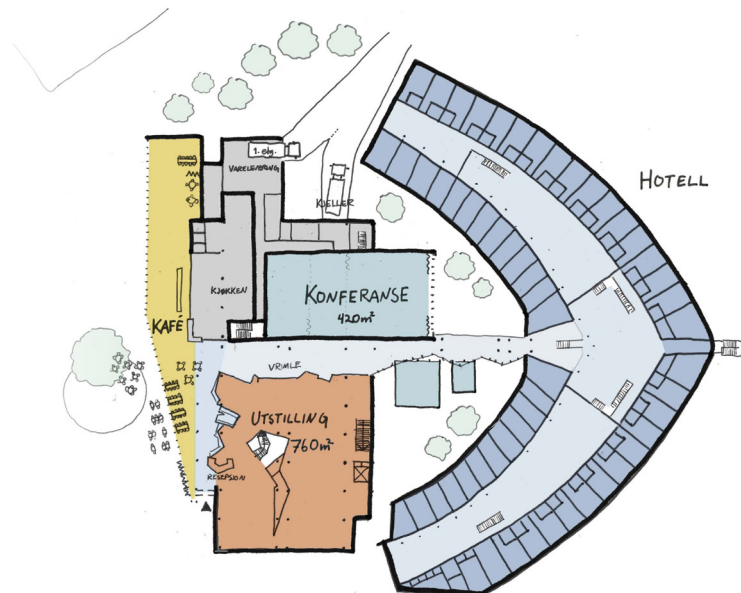
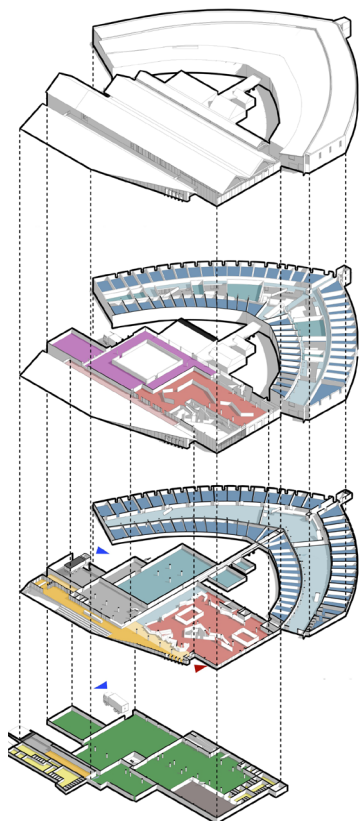
Det foreslås å utvide konferansesal inn i borggården, ta bort takene og gjøre deler av borggården til en hage.

SPELAMFIET

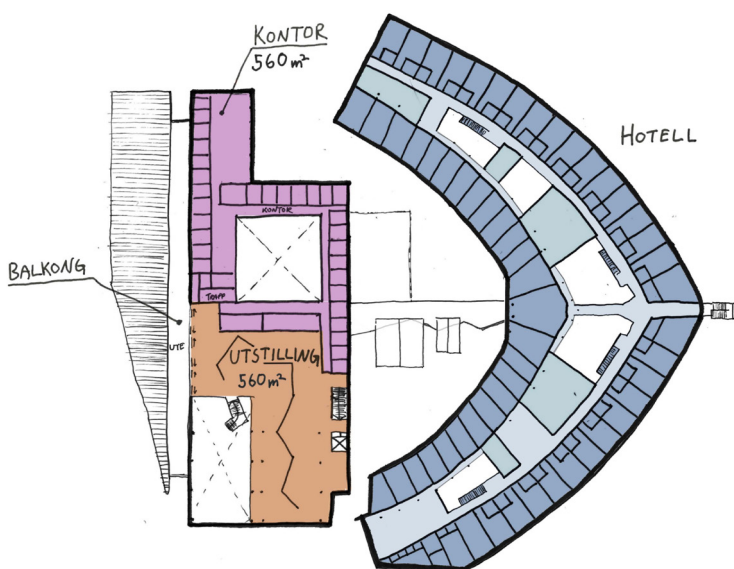
Teamet foreslår om å gjøre spelscenen levende hele året gjennom lyd og lys- installasjoner. I publikumsamfiyet er det mulig å legge servicebygg på sidene med fasiliteter for toaletter, lysrigg etc. Servicebyggene kan være rammeverk for teltduk over publikumsplassene ved behov.

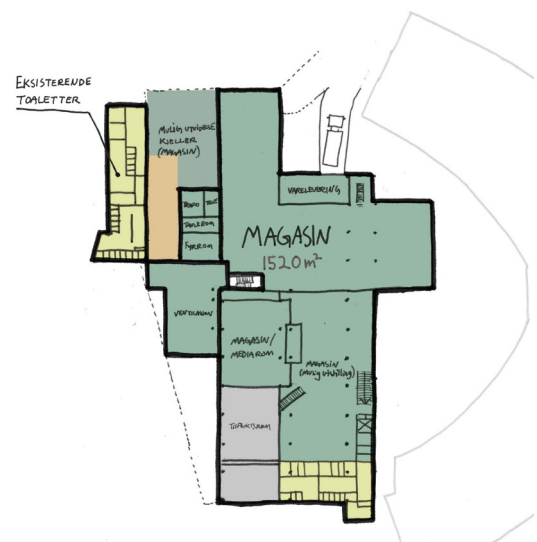
***Sletta som talende element -
åpent, men ikke tomt.
*Sletta som lerret.
Temporære installasjoner.**

NY PLAN 1. ETASJE:
RESEPSJON, CAFE, KONFERANSE

NY PLAN 2. ETASJE:
UTSTILLING OG ADMINISTRASJON

NY KJELLERETASJE:
MAGASIN OG TEKNISK

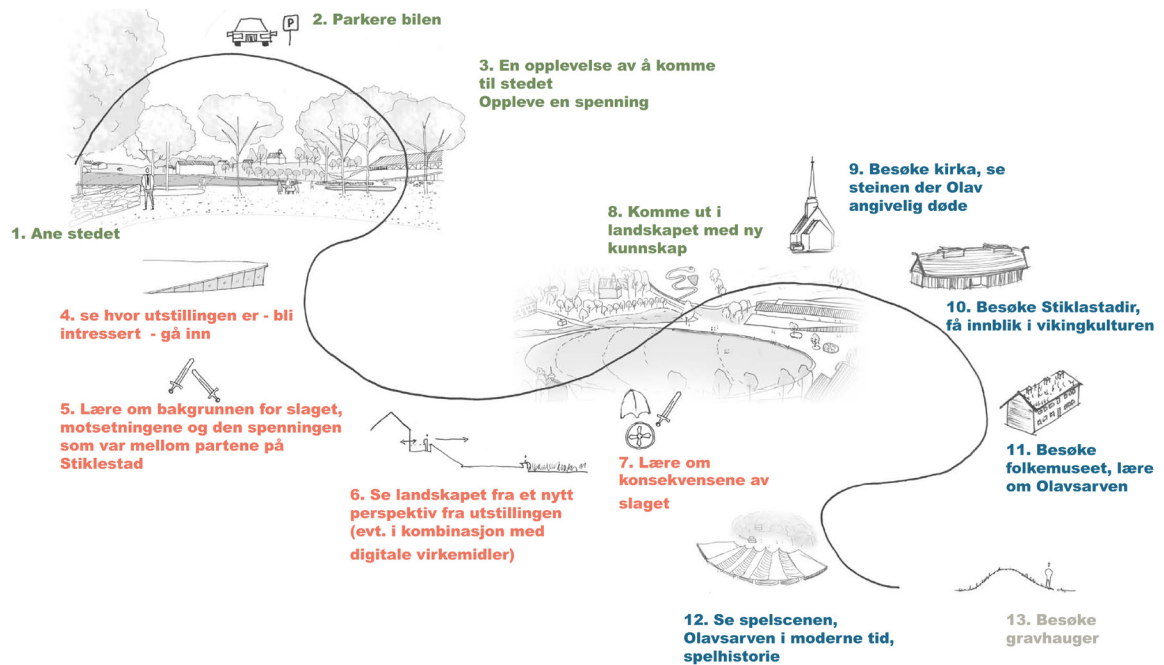

Et blick ut fra utstillingen - se sletta, landskapet og kirkene!
Forbinder utstilling og landskap

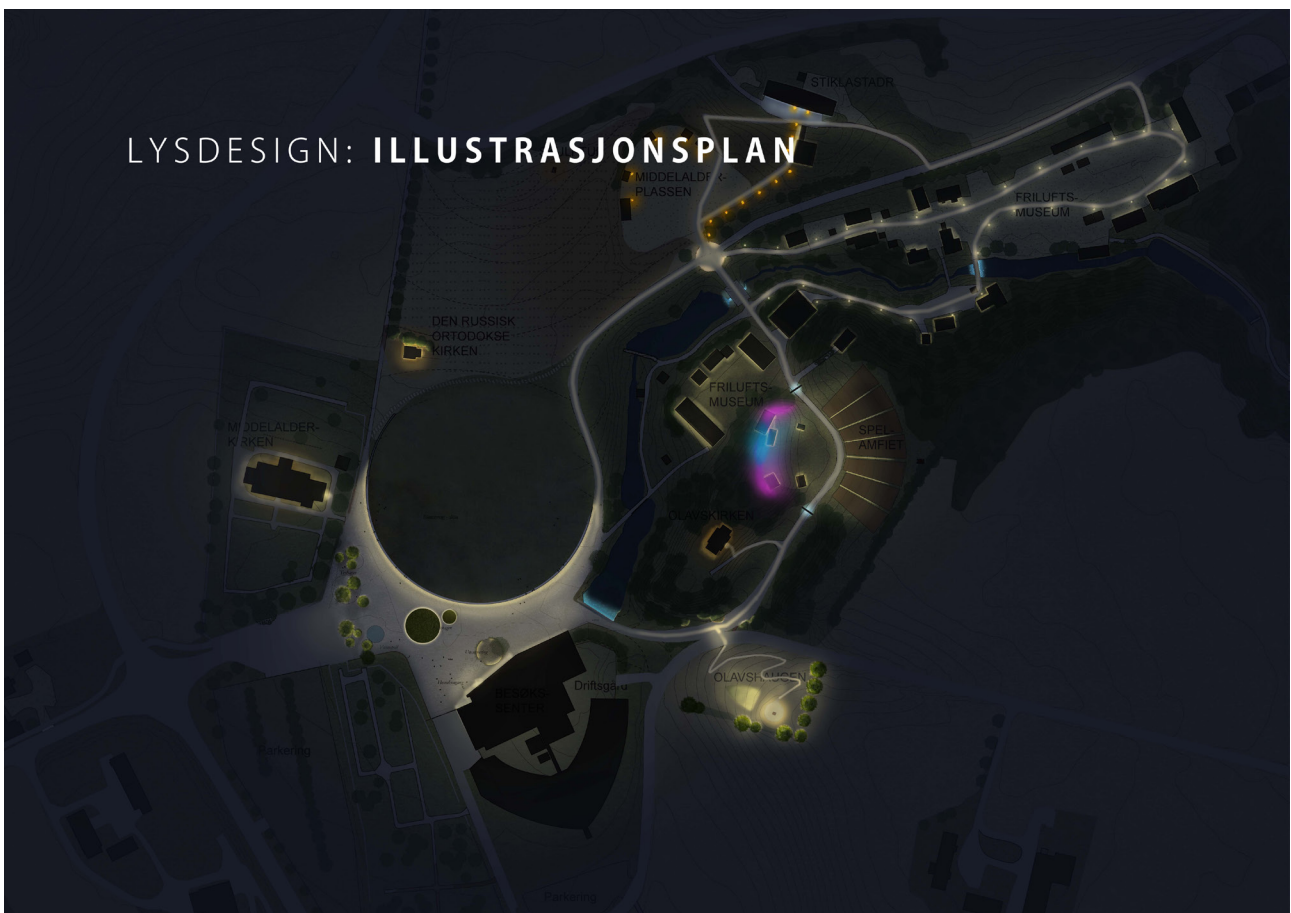

KAFÉ
Kafeen plasseres synlig og med direkte kontakt mot uteområdet
Dette blir en sosial møteplass som fungerer godt i både travle perioder og lavsesong.
Skyvedører i fasaden gjør at skillet mellom ute og inne kan viskes bort på sommerstid og at serveringsarealet kan utvides betraktelig

ET BESØK TIL STIKLESTAD I 2030

LYSDESIGN: ILLUSTRASJONSPLAN

INNSPILL TIL VURDERINGSKOMITEEN FRA FOLKEMØTE SLUTTSEMINAR 4. MAI 2022

- Flott med kirka i fokus i planene (LPO)
- Fokus barn og unge
- Kafe mot sletta – møteplass for lokalbefolkning – grunnfjellet av besøkende
- Ta var på katedralfølelsen – hellig sted, sted for ettertanke og refleksjon
- Kalke kirka
- Fortsette arbeidet med gode magasinforhold
- Ta vare på Spelet! Mer fokus på spelamfiet, flerbruk
- For å unngå kaotisk visuelt inntrykk ved stort antall besøkende, må det være godt plassert areal for biler, busser og sykler.
- Lette gangveien til Olavshaugen
- Godt grep med landskapsbro LPO/Asplan Viak – gjemme varelevering
- Kan deler eller hele spelamfiet bygges inn og brukes som arena for store arrangement?
- Bra med helårsutstilling
- Bra med opplevelsespark, det har lite med amerika og blinkende lys å gjøre.
- Kjøkkenareal må ivaretas for å utvikle seg videre- godt rykte
- Bra med flere hotellrom, spennende med hotellrom i borggården
- Bra å forsterke siktaksen mellom Stiklestad kirke og støtta ved å rive betongblokk
- Hvordan erstatte borggården som arena for store arrangement musikk/teater
- Naturlig møtested mellom protestantisk, ortodoks og katolsk
- Katolske kirka må restaureres og fokuseres på.
- Få med mytene og mystikken i formidling til ungdom
- Begge forslag gode, hva ønsker vi at publikum skal «gripe» først? Portal/utstilling/landskap.
- Skal slagstedet realitetsorientere eller romantisere 29. juli 1030?
- All ære til arkitekten!! Begge forslagene har interessante element
- Unngå vannspeil
- Gjerne vannspeil som kan islegges om vinteren for skøyte-aktivitet.
- God ide å demme opp bekken, men sjekk kvikkelire-forhold!
- Gode ide med underjordisk utstilling
- Kornåker med urkorn bedre ide enn blomstereng.
- LPO's slette er for stor, tror ikke så mange vil trække i bløtt gress
- God ide med bilvei fra sør
- Murgangen kan være en god arena for rasutstilling.
- Få alle som har olavsarven i Europas katolske kirkebygg hit til 2030
- Oppgradering av den fysiske olavskilden i Sul
- Mer for pilegrimer - Legge til rette for pilegrimsvandring Sul-Stiklestad – Trondheim
- Stor vikinghjelms på Våtten som veiviser til Stiklestad fra E6
- Kombiner Pir 2 s inngang med LPO's overbygning av bekk. Pir 2's inngang er tydelig museum
- Pir 2's løsning med sentral gjennomgang til hotell kombinert med restaurant og glassbygg mot borggård.
- Ja til gartner på SNK
- Utbyggingsforslag må ivareta drift i utbyggingsperioden.
- Lokalbefolkningens møteplass og uterestaurant må ivaretas i inngangsområdet.
- Ikke bruk elementer som er fremmed for 1030 (les granittring i rundkjøringa)
- Digital formidling
- Helligsted i sentrum – Historisk sted/nasjonens fødested- - Minnested – Møtested. Begge forslagene var gode.
- Flerspråklig tilgjengelighet
- Tilgjengelighet for bevegelseshemmede
- Flere restauranter enn bare i hovedbygningen.
- Muligheter for praktisk læring – se, smake, prøve, lukte, leke historien
- Mer wow-faktor
- Historien er større enn spelet, så hele stedet er formidlingsarena
- Forhistorien til Stiklestad er viktig Mære, Egge, Trondenes, Bjarkøy, Sola, Avaldsnes...
- Hvorfor Olav dro til Stiklestad – maktssenter Hegstadmarka, Hallemsmarka
- Rundløype med lys som forsterker karakteren til de ulike delene av området
- Gagarins forslag med historiekikkerter var spennende.
- Flytte rytterstatuen ned på området rundt innkjøring, så den vises for alle som kommer hit.
- Nåværende Teatersal må ikke ombygges til konferansesal.
- Borggården må ikke ombygges til vinterhage.

1 PLUSS 11 RÅD TIL STYRET

Bærekraft

SNK har en museumsplattform som slår fast at hele organisasjonens virksomhet skal bygge på FNs bærekraftsmål, det samme har Nasjonaljubileet 2030. Det er derfor avgjørende at det videre arbeidet med stedsutvikling på Stiklestad preges av et forsterket og gjennomgående bærekraftperspektiv. Det vil være viktig for organisasjonen, for perspektivet museenes samfunnsrolle og for å videreutvikle Stiklestad som en attraktiv reiselivsdestinasjon. Bærekraftmålene bør derfor oversettes i en prosjektstrategi som inkluderer klima/miljø, økonomi og sosial bærekraft/demokratiutvikling. Denne strategien bør danne grunnlaget for alle fremtidige valg i stedsutviklingsprosjektet.

Råd om utforming

1. Utvikle Stiklestad med et stort sirkulært landskapsgrep som inkluderer, hensyntar og løfter Stiklestad kirkes rolle som kulturminne og markør for slagstedet.
2. Starte opp neste fase med konkretisering av hovedutstilling.
3. Utvikle inngangspartiet og kulturhusets side mot Stiklestadsløtta som møteplass/uterrestaurant for lokalbefolkning og tilreisende gjester.
4. Utvikle borggården til et attraktivt og aktivt sted hele året.
5. Utvikle landskapsbroen over Korsådalsbekken som løsning på flere av de utfordringer som er beskrevet i programmet.
6. Utvikle Spelamfiet som en del av prosjektet 'En levende spelarv på Stiklestad mot 2030'.

Tiltak og prosess

7. Intensivere arbeidet med politisk forankring lokalt, regionalt og nasjonalt.
8. Øke kapasitet og kompetanse på prosjektledelse for gjennomføring av den videre prosessen.
9. Identifisere og prioritere delprosjekter og umiddelbart starte arbeidet med finansiering av videre arbeid.
10. Ivareta bred medvirkning og samskaping og ha særskilt søkelys mot å engasjere ungdommen i den videre prosessen. Salgsperspektiv og opplevelsesøkonomi bør også ivaretas i videre samskaping.
11. Avklare utvidelsesplaner for hotellet med eier av hotellbygget som viktig premiss for utvikling av hovedbygningen.

Samtlige råd tar som forutsetning at det finnes tilstrekkelig finansiering.

UTDYPING AV RÅDENE

1/ Utvikle Stiklestad med et stort sirkulært landskapsgrep som inkluderer og hensyntar og løfter Stiklestad kirkes rolle kulturminne og markør for slagstedet.

Stiklestad kirke er det sentrale kulturminnet på Stiklestad og det er viktig at utvikling av uteområdene løfter fram kirken og inkluderer den i et helhetsgrep. Dette grepet må også utformes slik at det ivaretar treenigheten mellom de tre kirkene hvor flytting av det russisk ortodokse kapellet kan være naturlig. Parallelloppdraget har vist to ulike, men lignende sirkulære hovedgrep for landskapsutforming.

Vurderingskomitéen er samstemte på at forslaget fra Team LPO/Asplan Viak/Gagarin med den store sirkulære formen er det beste utgangspunktet for en framtidig løsning. Begge teamenes utgangspunkt med samlende sirkulære grep virker overbevisende på vurderingskomitéen i stedet for å markere det aksiale i landskapsplanen.

Utfordringen med ankomst til Stiklestad må bearbejdes og forbedres sammen med det store landskapsgrepet.

Det anbefales å definere det store landskapsgrepet som et eget delprosjekt, utvikle og kvalitetssikre tiltaket teknisk og økonomisk, og deretter starte opp en prosess med ny reguleringsplan.

2/ Starte opp neste fase med arbeidet av hovedutstillingen med utgangspunkt i en nedsenket etasje i hovedbygningen.

Arbeidet med å utvikle en ny hovedutstilling er viktig og må foregå parallelt med den helhetlige stedsutviklingen av Stiklestad. Parallelloppdraget har vist to løsninger, en nedgravet løsning vest for hovedbygningen og en ny hovedutstilling innpasset i kulturhuset. I arbeidet med programmet var det også en mulighet å bruke borggården til dette formålet. Den videre prosessen og finansiering vil gi rammebetingelser for hvilken løsning som er mulig å gjennomføre. Vurderingskomitéen ser at det er mange fordeler med å velge en nedgravet løsning. I tillegg vil denne løsning kunne gi mange andre fordeler beskrevet under råd 5.

Det anbefales å starte opp neste fase med å konkretisere innholdet en ny hovedutstilling, i første omgang uavhengig av utviklingen av hovedbygningen for å holde framdrift i dette delprosjektet. Utstillingskonseptet kan samkjøres med den bygningsmessige løsning som velges i senere prosjektering.

3/ Utvikle inngangspartiet og hovedbygningens side mot Stiklestadslatta som møteplass/uterestaurant for lokalbefolkning og tilreisende gjester.

Stiklestad har gjennom årene lyktes i å bli en attraktiv møteplass for et bredt lag av lokalbefolkningen. Restaurant/vrimleområdet på framsida av hovedbygningen og i nærheten av inngangspartiet er den viktigste arenaen for dette. Turister og lokalbefolkning ønsker kontakt med hverandre, noe som vil være en del av et aktiviserende reiselivskonsept. Det vil også være viktig både for lokalbefolkning og turister at inngangspartiet oppleves som inviterende og hyggelig. Ingen av forslagene i parallelloppdraget har vist en fullgod løsning på dette og forslag må bearbejdes for å ivareta dette. Dette er et punkt som har vært svært tydelig i innspillene fra folkemøtene.

Det anbefales i det videre arbeidet med kulturhuset å revidere konseptet for hovedbygningen med en god møteplass mot Stiklestadslatta sammen med rådene om utforming som vurderingskomitéen har gitt.

4/ Utvikle borggården til et attraktivt og aktivt sted hele året.

Borggården er en uutnyttet ressurs som i dag er i bruk i begrenset omfang annet enn ved større arrangement i sommerhalvåret. Parallelloppdraget har vist borggården som et potensiale for utvidelse av hotellet, som hage, restaurant og til andre funksjoner.

Dersom det viser seg i videre utvikling at det ikke er mulighet til å gjennomføre foreslåtte utbygginger i forkant av kulturhuset, må det vurderes om borggården kan gis en annen utforming enn det som ligger i forslagene. Det viktige er at borggården utvikles til et attraktivt og aktivt sted hele året.

Det anbefales å videreutvikle alternative løsninger for borggården, utvikle og kvalitetssikre alternativene teknisk og økonomisk, og deretter inkludere valgt løsning i et videre arbeid.

5/ Utvikle landskapsbroen over Korsådalsbekken som løsning på flere av de utfordringer som er beskrevet i programmet.

Programmet beskriver sammensatte utfordringer blant annet knyttet til infrastruktur og logistikk. Grepet fra Team LPO/Asplan Viak/Gagarin med en landskapsbro over Korsådalsbekken er en interessant løsning som bør vurderes videre fordi det både skaper nedsenkede arealer til ny hovedutstilling, skjermer varemottak, gir en formidlingsmessig bedre utsikt fra Olavshaugen og en trafikkikker og enklere publikumsadkomst til spelarena og Olavshaugen.

Det må vurderes om kjøkkentilbygget må rives for å oppnå en fullgod løsning.

Det anbefales å videreutvikle alternative løsninger for landskapsbroen, kvalitetssikre alternativene teknisk og økonomisk, og deretter inkludere valgt løsning i i videre arbeid og reguleringsprosess.

6/ Utvikle Spelamfiet som en del av prosjektet 'En levende spelarv på Stiklestad mot 2030'.

Prosjektet 'En levende spelarv mot 2030' skal kartlegge Spelet om Heilag Olavs potensiale slik det foreligger i dag og se på muligheter for å videreutvikle kvalitetene ved spelet. Prosjektet skal utrede det kunstneriske mulighetsrommet med tanke på både musikk- og tekstmaterialet fram mot 2030. I dette ligger også å utrede et mulig nytt spel. Prosjektet skal vurdere «Spelet om Heilag Olav»s bærekraft, både med tanke på økonomi, samfunn- og miljø, med et spesielt fokus på sosial bærekraft. I parallelloppdraget ble det i midtveiseminaret foreslått noen fysiske tiltak som takoverbygg over amfiet, bedre servicebygg og belysning. Det kan i den sammenhengen være aktuelt å flytte rytterstatuen, noe som også kom som et selvstendig innspill på folkemøtene.

Det anbefales å definere de fysiske tiltakene i spelamfiet et eget delprosjekt, utvikle og kvalitetssikre tiltaket teknisk og økonomisk, og samkjøre dette med de behov som framkommer i prosjektet 'En levende spelarv på Stiklestad mot 2030'.

7/ Intensivere arbeidet med politisk forankring i lokalt, regionalt og nasjonalt.

Utviklingen av Stiklestad er et komplekst prosjekt som må være godt politisk forankret for å kunne lykkes. Det gjelder både omdømme- og finansieringsmessig. Prosjektet er avhengig av nasjonal støtte fra blant annet kulturdepartementet og det må derfor jobbes aktivt med å forankre prosjektet politisk på dette nivået. Det er også viktig at rammebetingelsene på regionalt og lokalt nivå er avklart for å gi prosjektet mest mulig forutsigbarhet. Vurderingskomitéen ser det derfor som avgjørende at utviklingen av Stiklestad blir forankret i regionale og lokale planer, der prosessen med en ny reguleringsplan bør varsles så raskt som mulig.

Det anbefales å gjennomføre en interessentanalyse for utviklingsprosjektet hvor det legges spesielt vekt på politiske aktører og interessenter som har stor betydning for å kunne gjennomføre prosjektet.

8/ Øke kapasitet og kompetanse på prosjektledelse for gjennomføring av den videre prosessen.

Prosjektet vil kreve dedikerte ressurser for å kunne gjennomføres på en god måte. Med tanke på prosjektets kompleksitet kreves tydelig ledelse og styring av prosjektet. Det må engasjeres prosjektledelse med kapasitet og kompetanse for dette prosjektet og at bør etableres en egen prosjektorganisasjon. Det bør etterstrebes størst mulig kontinuitet i prosjektledelsen gjennom hele prosjektet.

Det anbefales å så raskt som mulig engasjere prosjektledelse som fyller vårt nåværende kompetansebehov.

9/ Identifisere og prioritere delprosjekter og umiddelbart starte arbeidet med finansiering av disse. Salgsperspektiv og opplevelsesøkonomi bør også ivaretas i videre samskaping.

Det er i programmet for parallelloppdraget beskrevet hvilke behov som ønskes løst, men forprosjekt og hovedprosjekt er ikke finansiert. Det er et komplekst prosjekt som vil inkludere mange myndigheter og interessenter. Erfaringsmessig er det mange forhold som vil utfordre prosjektets rammer underveis med behov for å kunne skalere innhold og omfang. Vurderingskomitéen ser det som viktig at prosjektet deles opp i hensiktsmessige delprosjekter som settes opp i en prioritert rekkefølge både med tanke på finansiering, planlegging og gjennomføring.

Det anbefales å etablere en overordnet prosjektplan og en plan for arbeid med finansiering.

10/ Ivareta bred medvirkning og ha særskilt søkelys mot å engasjere ungdommen i den videre prosessen.

Proessen med tre godt besøkte folkemøter i parallelloppdraget har vist et stort lokalt engasjement for Stiklestad. Dette er enda et bevis på at Stiklestad har stor verdi for befolkningen i Verdals kommune og Trøndelag. Det er viktig at den videre prosessen ivaretar bred medvirkning knyttet til Stiklestad som møtested. Perspektivet lokal møteplass må løftes tydelig fremover, sammen med symbolsted og slagsted. Det vil også være spesielt viktig i det videre arbeidet å involvere ungdom som både nåtidige og fremtidige brukere og utviklere av Stiklestad. Det er her viktig å bruke prosesser og metodikk som engasjerer ungdommen.

Det anbefales drøfte og avklare med ungdomsrepresentanter på lokalt og regionalt nivå hvordan ungdommen aktivt kan medvirke i utviklingen av Stiklestad. Fokus på salgsperspektiv, opplevelsesøkonomi- og design vil være viktig for å utvikle produkter

som styrker lønnsomhet og verdiskaping. Planer for medvirkning tas med i prosjektplan for videre arbeid.

11/ Avklare utvidelsesplaner for hotellet med eier av hotellbygget som viktig premiss for utvikling av hovedbygningen.

Utvidelse av hotellet var ikke direkte en del av programmet for parallelloppdraget, men ble etterhvert et viktig tema i prosessen. Utgangspunktet må være at kapasitet for restaurant og overnatting må følge planlagt besøksvekst. Begge teamene har foreslått å utvide hotellkapasiteten ved å erstatte murgangen med en ny hotellfløy. Med tanke på at det er et annet eiendomsselskap for hotellet enn for kulturhuset forøvrig. En eventuell utvidelse av hotellkapasiteten innenfor det samme fotavtrykket vil ha stor betydning og være en usikkerhet ved utvikling av Stiklestad.

Det bør gjennomføres møter med eier av hotellbygget for avstemming av eventuelle utvidelsesplaner

Ill.: google maps

STYREBEHANDLING I STYRET FOR SNK 29. JULI 2022 SAK33/22 FORMIDLINGSARENA STIKLESTAD

VEDTAK:

1. Vurderingskomiteens anbefaling tas til orientering med innspill/kommentarer framkommet i styremøtet.
2. Styret ber administrasjonen komme tilbake med forslag på hvordan prosjektet skal rigges videre og finansieringsstrategi.

Kong Olavs fall. Ill.: H. Egedius

Foto: SNK

Foto: SNK

Bylivsenteret og Norske arkitekters landsforbund

Bylivsenteret drives av Norske arkitekters landsforbund (NAL). NAL er en fagideell organisasjon for arkitekter som arbeider for å fremme god arkitektur og stedsutvikling, og utvikler forbilde-prosjekter innen miljø og bærekraft med våre samarbeidspartnere. Bylivsenteret bistår kommuner med bærekraftig by- og tettstedsutvikling, og tilbyr faglige råd og praktisk bistand i alle faser. Vi jobber for en bred og helhetlig forståelse av bærekraftbegrepet med et likeverdig forhold mellom sosial-, økonomisk- og miljømessig bærekraft.

bylivsenteret.no

arkitektur.no

Norske Arkitektkonkurranser (NAK)

Norske Arkitektkonkurranser (NAK) er den eneste publikasjon i sitt slag, der arkitektkonkurranser og parallelloppdrag dokumenteres på en systematisk og profesjonell måte. For parallelloppdrag presenteres prosessen, arkitektenes bidrag og råd fra vurdeeringskomiteen. NAK oppleves av oppdragsgiver som et nyttig redskap i det videre arbeide med gjennomføring av stedsutviklingsprosjekter, samt at det gir god «markeds-føring» for kommunen og for prosjektene som skal realiseres.